

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobkyně: **E. A.**
zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům
se sídlem Kovářská 4, Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. září 2020, č. j. OAM-480/ZA-ZA11-K03-2019, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. září 2020, č. j. OAM-480/ZA-ZA11-K03-2019, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Toto rozhodnutí napadla žalobkyně v celém rozsahu včas podanou žalobou. Namítala, že žalovaný porušil v řízení o udělení mezinárodní ochrany následující ustanovení:

§ 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jelikož nepostupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy;

§ 3 ve spojení s § 2 odst. 4 správního řádu, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu;

§ 50 odst. 2 a odst. 3 správního řádu, neboť si žalovaný neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí tak nelze považovat na přesvědčivé;

§ 50 a odst. 4 správního řádu, neboť žalovaný nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v průběhu řízení najevo;

§ 52 správního řádu, neboť žalovaný neprovedl důkazy, které jsou nezbytné ke zjištění stavu věci, zejména pak žalovaný odmítl nechat vypracovat odborný posudek, který by identifikoval žalobkyni jako oběť obchodování s lidmi;

§ 68 odst. 3 správního řádu, neboť je odůvodnění napadeného rozhodnutí nedostatečné, co se týká uvedení úvah, kterými se žalovaný řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí a výkladu ustanovení zákona o azylu;

§ 2 odst. 1 písm. i) a čl. 21 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepřacované znění) (dále jen „Přijímací směrnice“), neboť žalovaný nesprávně vyložil a následně aplikoval pojem zranitelných osob, v důsledku čehož zatížil napadené rozhodnutí vadou řízení;

§ 14 zákona o azylu, neboť žalovaný nedostatečně odůvodnil možnost udělení mezinárodní ochrany dle tohoto ustanovení;

§ 14a zákona o azylu, neboť žalobkyně splňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany, neboť v případě návratu hrozí žalobkyni nebezpečí vážné újmy;

Čl. 3 a 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“), neboť v případě návratu do země původu žalobkyni hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestu či nebezpečí, že se stane obětí otroctví a nucené práce, kdy žalobkyni zejména hrozí riziko stát se opětovně obětí obchodování s lidmi;

Čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, neboť vycestování žalobkyně, které by v případě neudělení mezinárodní ochrany následovalo, je v rozporu se zásadou non-refoulement;

Čl. 2, 3 a 5 Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen a čl. 5 a čl. 16 Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi, neboť žalobkyni v případě návratu hrozí riziko stát se obětí obchodování s lidmi.

3. Žalobkyně dále shrnula hlavní argumentaci do několika okruhů, přičemž má za to, že napadené rozhodnutí je nezákonné z následujících důvodů:

a) Žalovaný v rozhodnutí nepřipustným způsobem bagatelizoval životní zkušenost

žalobkyně, jakož i možná rizika v případě návratu do země původu, zejména pak riziko, že bude žalobkyně v zemi původu opětovně obchodována, že ji bude žena, která ji pašovala do Evropy, vydírat kvůli nesplacenému dluhu, nebo že ji odmítne její rodina či že ji opětovně vyhledá strýc, který ji v minulosti sexuálně zneužíval.

- b) Chybně určil motiv podání žádosti, pokud dospěl k závěru, že důvodem podání žádosti je legalizace pobytu na území České republiky za účelem zaměstnání.
 - c) Žalovaný měl dále pochybit, když odmítl provedení důkazu znaleckým posudkem, konkrétně identifikačním pohovorem se specializovanou organizací, který žalobkyně a její právní zástupce navrhovali pro identifikaci žalobkyně jako oběti obchodování s lidmi. Sám přitom následně dospěl k závěru, že žalobkyně není obětí obchodování s lidmi a to na základě kritérií, která žalobkyně nepovažuje za relevantní a vypovídající.
 - d) Dále měl dospět k nesprávnému výkladu ustanovení § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu ve vztahu k definici zranitelných osob a v důsledku toho nezařadil žalobkyni do této kategorie. Žalobkyně má však za to, že jednoznačně splňuje definici zranitelné osoby.
 - e) Žalovaný založil neudělení mezinárodní ochrany zejména na pochybnostech o věrohodnosti žalobkyně. Posouzení věrohodnosti však nezaložil na dostatečně jasných kritériích. Jeho závěr ve vztahu ke konstatování údajné nevěrohodnosti žalobkyně, je proto, dle jejího názoru, nepřezkoumatelný.
4. Žalobkyně je toho názoru, že v kontextu jejího azylového příběhu jí svědčí udělení mezinárodní ochrany přinejmenším ve formě doplňkové ochrany. Doplnila, že v případě návratu do země původu jí hrozí vážná újma plynoucí z rizika, že by se opětovně mohla stát obětí obchodování s lidmi. Její návrat do země původu je rovněž z tohoto důvodu v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, zejména pak povinností poskytnout obětem obchodování účinnou ochranu.
5. Shora nastíněná pochybení žalovaného rozvedla následně žalobkyně do následujících žalobních bodů:
6. **Žalovaný bagatelizuje příběh žalobkyně, chybně určuje motiv podání žádosti, odmítl nechat provést identifikační pohovor**
7. Napadené rozhodnutí mělo obsahovat nesprávné úvahy o jejím azylovém příběhu, které byly ze strany žalovaného vedeny snahou o zploštění jejích obav z návratu do země původu. Chybná vyjádření správního orgánu shledala v odůvodnění napadeného rozhodnutí ve vztahu k otázce přerušení jejího těhotenství i sexuálního zneužívání. Osobu zapletenou do trestné činnosti pašování či obchodování s lidmi (dále jen „pašeračka“) měl nadto nazývat jako „věřitelku“, ač bylo její postavení jiné.
8. Žalobkyně dále nesouhlasí s žalovaným v tom, že se v případě problémů s pašeračkou či strýcem může obrátit na orgány v zemi původu. V průběhu správního řízení doložila řadu zpráv, z nichž vyplývá, že obchodování s lidmi se v Nigerijské federativní republice (dále jen „Nigérii“) i přes zvýšenou snahu vlády (agentura NAPTIP) dlouhodobě potírat nedaří a že tento problém přetrvává již po více než 10 let.
9. Vyvrcholením snahy o bagatelizaci příběhu žalobkyně pak mělo být stanovení důvodu podání její žádosti. Doplnila, že i přes to, že v pohovoru, ve kterém správnímu orgánu jednoznačně a detailně popsala, jak se opakovaně stala obětí obchodování s lidmi, dospěl žalovaný k závěru, že důvodem její žádosti je „legalizace pobytu v České republice za

účelem zaměstnání“. To považuje žalobkyně v kontextu svého azylového příběhu za zcela zcestné.

10. Žalovaný měl dále pochybit i v tom, že odmítl provést důkaz znaleckým posudkem dle ustanovení § 56 správního řádu, kdy žalobkyně správnímu orgánu v rámci vyjádření k podkladům řízení navrhovala provedení identifikačního pohovoru s organizací La Strada, která se specializuje na identifikaci obětí obchodování s lidmi.

11. Žalovaný mylně vyložil definici zranitelné osoby, žalobkyně spadá do této kategorie

12. Žalobkyně následně přdestřela, že se, s ohledem na svůj azylový příběh, domnívá, že splňuje definiční znaky zranitelné osoby ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, či čl. 21 „Přijímací směrnice. Ty upravují tzv. kategorie zranitelnosti.
13. Rovněž je toho názoru, že by s ohledem na svůj azylový příběh splňovala hned několik těchto kategorií. Žalobkyni lze považovat za zranitelnou osobu, neboť se v minulosti stala obětí obchodování s lidmi, byla znásilněna a byla podrobena vážným formám psychického, fyzického a sexuální násilí a to jak ze strany strýce v zemi původu tak ze strany dalších osob během její cesty do Evropy. Tyto skutečnosti měly být promítnuty do úvah žalovaného správního orgánu.
14. Správní orgán proto pochybil, když nesprávně vyložil a aplikovat definici zranitelnosti na případ žalobkyně, na základě čehož dospěl k závěru, že žalobkyně nespadá do kategorie zranitelných osob. Žalobkyně se domnívá, že toto pochybení představuje vadu řízení, která již jen sama o sobě postačuje pro zrušení napadeného rozhodnutí.

15. Posouzení věrohodnosti žalobkyně je nepřezkoumatelné

16. Žalovaný v napadeném rozhodnutí opakovaně naznačuje, že nepovažuje výpověď žalobkyně za hodnověrnou a že její žádost pokládá za účelovou, neboť se nedomnívá, že se jedná o oběť obchodování. Žalovaný ovšem nijak neobjasnil, jakým způsobem při posuzování hodnověrnosti postupoval. Z tohoto důvodu považuje žalobkyně napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

17. Žalobkyně se kvalifikuje pro udělení mezinárodní ochrany dle § 14a zákona o azylu

18. Žalobkyně má za to, že jí svědčí udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu.
19. V případě návratu do země původu jí má hrozit vážná újma zejména ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b), tedy „mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu“.
20. Upozornila také na úpravu plynoucí z Listiny základních práv a svobod a Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, či judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. Konstatovala, že ačkoliv ESLP nikdy nestanovil přesnou definici mučení, v obecné rovině je v judikatuře mučení definováno jako zacházení dosahující mimořádného stupně závažnosti, které charakterizují přinejmenším tři základní elementy: těžká duševní nebo fyzická bolest nebo utrpení; úmyslné způsobení této bolesti pronásledovateli; sledování konkrétního účelu, jako je získání konkrétních informací, peněžitý zisk, trest atd.
21. Žalobkyně nad to zdůraznila, že zákaz mučení je tzv. absolutním právem, tedy právem, které nesmí být za žádných okolností omezeno (srov. čl. 15 EÚLP). Toto právo zahrnuje

zákaz vyhostit cizince na území, kde by mu hrozilo nebezpečí zacházení dle čl. 3 EÚLP (odkázala v tomto směru na případ *Soering proti Spojenému království*). Jednání, které žalobkyni v případě návratu hrozí (nátlakové jednání či vydírání, fyzické a psychické utrpení z nátlaku k sexu) tedy dle jejího názoru splňuje definiční znaky mučení ve smyslu čl. 7 Listiny a čl. 3 EÚLP. Z tohoto důvodu jí dle jejího názoru měla být přiznána doplňková ochrana ve smyslu §14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

22. Žalobkyně dále zastává názor, že by jí měla být udělena mezinárodní ochrana též ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. V konkrétním případě žalobkyně by mohlo jejím vycestováním dojít k porušení hned několika mezinárodních závazků České republiky (dále také „ČR“), konkrétně pak zásady nenavrácení, tedy zásady non-refoulement obsažené v čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (dále jen „Ženevská úmluva“), čl. 4 EÚLP, který stanoví zákaz otroctví a nucené práce, a také čl. 2, 3 a 5 Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen a čl. 5 a čl. 16 Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi, neboť, jak uvedeno výše, v případě návratu žalobkyni hrozí, že se opětovně stane obětí obchodování s lidmi, přičemž ČR je mezinárodními úmluvami vázána tomuto jednání předcházet a jeho oběti chránit. Tento aspekt žalovaný ovšem nebral v potaz.
23. Dle žalobkyně měl být dále ve vztahu k důvodům pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu brán v potaz i tzv. důkazní standard, tedy to, zda žadateli o mezinárodní ochranu hrozí v zemi původu „reálné nebezpečí“, tedy zda ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.
24. Žalobkyně se domnívá, že z podkladů, které doložila, je přitom zřejmé, že riziko stát se opětovně po návratu do Nigérie obětí obchodování s lidmi, je v jejím případě značné, neboť právě k tomu dle uvedených zpráv ve významném procentu případů dochází. Z tohoto důvodu jí dle jejího názoru měla být přiznána mezinárodní ochrana a to ve formě doplňkové ochrany. Navrhla proto, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

25. Žalovaný dle svého přesvědčení postupoval zákonným způsobem. Zjistil skutečný stav věci, zabýval se relevantními poměry panujícími v Nigérii a dalšími okolnostmi, které žalobkyně v průběhu správního řízení sdělila. Opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Má za to, že se relevantním stavem v Nigérii, a to v oblasti relevantní ve vztahu k azylovému příběhu žalobkyně, důkladně zabýval a odkázal v tomto směru na použité zdroje a zprávy o zemi původu, které byly založeny do správního spisu.
26. Na rozdíl od žalobní argumentace byl takto zjištěný skutkový stav aplikován na příběh žalobkyně individuálně a konkrétně. „*Samotná skutečnost, že se v Nigérii objevují problémy, na které je v žalobě odkazováno, ještě totiž nutně a automaticky neznamená, že se tyto problémy týkají všech osob. Žalovaný na základě logických rozporů označil stěžejní pasáže výpovědi žalobkyně za nevěrohodné, je však nutné zmínit, že i kdyby problémům v Nigérii žalobkyně skutečně čelila, měla možnost řešit svou situaci přímo v zemi (zejména strana 10 napadeného rozhodnutí), a to jak skrze státní, tak nestátní organizace.*“ Správní orgán shrnul,

že napadené rozhodnutí je obsáhlé a podrobné a netrpí namítanými vadami. Závěry v něm obsažené jsou správné.

27. Ve vztahu k námitkám o neprovedení důkazu znaleckým posudkem a neoznačení žalobkyně za zranitelnou osobu odkázal na stranu 7 a 8 napadeného rozhodnutí, kde měl své závěry náležitě vysvětlit. Žalovaný se dle jeho názoru dostatečně vyjádřil i k otázce nevěrohodnosti některých stěžejních pasáží azylového příběhu žalobkyně, odkázal v tomto směru na str. 9 napadeného rozhodnutí, přičemž ty nejzásadnější rozpory shrnul i v závěru svého vyjádření.
28. Uzavřel, že se v napadeném rozhodnutí vyjadřoval i k možnosti žalobkyně vrátit se do země původu, a to zejména na straně 12. Žalobkyně je v současné době v kontaktu s rodinou, má se tedy kam vrátit a zároveň je schopna zajistit si prostředky na živobytí prací.
29. Žalovaný navrhl, aby Krajský soud v Hradci Králové žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Replika k vyjádření žalovaného

30. Dne 18. 11. 2020 obdržel nadepsaný soud repliku žalobkyně k vyjádření žalovaného. Žalobkyně se v ní věnovala zejména objasnění toho, proč důvody své žádosti o mezinárodní ochranu nesdělila jiným správním orgánům v jiných řízeních dříve.
31. V první řadě odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, Ústavního soudu i soudů krajských, které konstatovaly, že mohou v určitých případech existovat závažné důvody, jež ospravedlňují, proč žadatel o mezinárodní ochranu nesdělí všechny relevantní skutečnosti hned při prvním kontaktu s (různými) správními orgány v zemi, kde žádá o mezinárodní ochranu. Žalobkyně tvrdila, že tyto relevantní skutečnosti nesdělila při prvním kontaktu policii, neboť v té době nevěděla o existenci řízení o mezinárodní ochraně a nemohla ani vědět, že by ji tyto okolnosti mohly pro mezinárodní ochranu kvalifikovat. Tyto skutečnosti proto nijak nesvědčí o její údajné nevěrohodnosti.

V. Doplnění žaloby

32. Dne 25. 3. 2021 obdržel krajský soud doplnění žaloby. Jelikož je samotné doplnění žaloby rozsáhlé, krajský soud se uchýlil k jeho stručnějšímu shrnutí. Ostatně, obě strany sporu tímto dokumentem disponují a znají jeho obsah.
33. V jeho úvodu se žalobkyně věnovala otázce udělení mezinárodní ochrany její osobě v České republice, jakožto oběti obchodování s lidmi. Žalobkyně má, na rozdíl od žalovaného, za to, že je možné jí udělit mezinárodní ochranu a to bez ohledu na to, zda se stala obětí obchodování již v zemi původu, nebo v jiné zemi před příjezdem do ČR. Vzhledem ke svému azylovému příběhu (samostatná mladá žena bez doprovodu a bez zázemí, která byla obětí sexuální zneužívání v dětství a obětí obchodování v minulosti) má nárok na udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.
34. Rovněž je toho názoru, že v případě návratu do země původu by jí hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť jejím návratem do země původu by došlo k porušení mezinárodních závazků České republiky (čl. 6 Úmluvy OSN pro odstranění všech forem diskriminace žen, Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi a vychází také z čl. 4 Evropské úmluvy na ochranu lidských práv a

svobod).

35. Problematice jejího možného zařazení do skupiny „obětí obchodování s lidmi“ se věnovala i tím, že podrobně přestřela právní úpravu, která se věnuje definičním znakům pro určení „obětí obchodování s lidmi“. Tuto analyzovala, provedla její výklad a konstatovala styčné body, které se váží k jejímu individuálnímu případu (viz str. 4 předmětného doplnění). „Správní orgán naopak zcela nelogicky, v rozporu s výše uvedenou definicí a bez jakékoliv opory v zákoně argumentoval, že žalobkyně dle jeho názoru nejedná, jak by očekával, že bude obětí obchodování jednat a to zejména s odkazem na skutečnost, že žalobkyně i v ČR nějakou dobu pracovala v sex byznysu.“ S tímto stanoviskem však žalobkyně nesouhlasí, doplnila, že i když si někdo svobodně vybere prostituci jako jedinou možnost obživy (v danou chvíli), neznamená to bez dalšího, že daná osoba souhlasí s tím, aby byla opakovaně kriminálními gangy přeprodávána z jednoho „ghetta“ do druhého, a že souhlasí s dlouhodobým násilím vůči své osobě.
36. Poukázala na fakt, že dle doporučení UNHCR se může kvalifikovat pro mezinárodní ochranu ve formě azylu. Postoj UNHCR se odvíjí od premisy, že nábor žen za účelem nucené prostituce nebo sexuálního vykořisťování za pomoci násilí, hrozby násilí nebo oklamáním je formou násilí na základě pohlaví, které se může kvalifikovat jako pronásledování ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Jako takové mohou dokonce představovat určitou sociální skupinu ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Příkladem sociálních podskupin žen a dětí mohou být v závislosti na kontextu svobodné ženy, vdovy, rozvedené ženy nebo ngramotné ženy, děti odloučené nebo bez doprovodu, sirotci nebo děti z ulice. Kromě toho se mohou obávat odmítnutí a (nebo) odvetných opatření ze strany své rodiny a (nebo) komunity, což by mělo být dle UNHCR vzato v úvahu při posuzování jejich žádosti. Žalobkyně doplnila, že i když k vykořisťování obětí obchodování s lidmi dochází hlavně mimo zemi původu, to samo o sobě nevylučuje existenci opodstatněného strachu z pronásledování v případě návratu do země původu.
37. Této problematice se věnují i další příručky, na něž žalobkyně odkázala. V konkrétních případech může obchodování s lidmi za účelem nucené prostituce nebo sexuálního vykořisťování být základem nároku na přiznání statusu uprchlíka, pokud stát původu nebyl schopen nebo ochoten poskytnout dané osobě ochranu proti takovému zacházení nebo jeho hrozbě. Shrnula, že by jí mohlo hrozit pronásledování, ve smyslu rizika „znovuzobchodování“ či ve smyslu odvetných opatření ze strany zprostředkovatelky, z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, konkrétně pak podskupině žen bez dostatečného vzdělání, finančních a sociálních vazeb, které nad to již v minulosti byly oběťmi obchodu a mohou tak být opětovně náchylné k riziku. Žalobkyně je toho názoru, že žádná taková osoba by neměla být nucena k návratu do země původu, pokud by takový návrat ohrozil její život nebo její svobody a práva a to zejména, pokud jí její země původu není schopna nebo ochotna poskytnout před zobchodováním dostatečnou ochranu.
38. Má za to, že v případě jejího návratu do země původu by byla dána věrohodná domněnka, že zde existuje aktuální a bezprostřední riziko, že bude vystavena zacházení v rozporu s čl. 4 EÚLP. Žalovaný si byl na základě předchozího řízení této skutečnosti vědom, ovšem nenechal ji ověřit posudkem, který žalobkyně a její zmocněnci navrhovali. Sám nadto tuto domněnku nevyvrátil. Jeho úvahy byly proto v rozporu například i s Úmluvou Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi, kterou ČR ratifikovala

k 29. 3. 2017, jež se této problematice věnuje.

39. Následně byly žalobkyní předestřeny důvody, pro které nemůže legalizovat svůj pobyt na území České republiky jinou formou, než právě žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Je to zejména proto, že pachatele obchodování s lidmi, s nimiž se setkala, nezná a nemůže proto spolupracovat na jejich dopadení. Naznačila, že v rámci zákona č. 326/1999 Sb. zákona o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů, pro ni jiná cesta neexistuje.
40. Konečně odkázala na jiná rozhodnutí členských států Evropské unie, týkající se, dle jejího názoru, přílehlavých případů k projednávané věci. Žalobkyně se domnívá, že je na místě, aby správní orgán v jejím obdobném případě postupoval tak, aby mezi skutkově blízkými případy nebyly činěny nedůvodné rozdíly.

VI. Vyjádření žalovaného k doplnění žaloby

41. Žalovaný konstatoval, že obsah uvedeného doplnění žaloby se nijak netýkal hlavních úvah v napadeném rozhodnutí a důvodů, pro které nebylo žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany vyhověno. Shrnul, že: „*Autor doplnění žaloby drtivou část textu věnuje tomu, že definuje oběti obchodování s lidmi, na základě čehož následně vysvětluje, že tito se mohou kvalifikovat pro udělení mezinárodní či doplňkové ochrany. To vše dává autor textu do souvislosti s žalobkyní, což činí tak, že opakuje její azylový příběh.*“ Rezignovat ovšem měl (dle názoru žalovaného) na vypořádání se s hlavními důvody, proč správní orgán žalobkyni za oběť obchodování s lidmi nepovažuje.
42. Žalovaný shledal žalobkyni jako migranta ekonomického. Nenaznal tak, že by výše citované doplnění k žalobě jakkoliv napadalo tento jeho názor. Jednalo se dle jeho názoru spíše o „*referát na téma obětí obchodování s lidmi*“.
43. K osobě žalobkyně poté doplnil, že ta byla podle její výpovědi zneužívána svým strýcem, což je i jediný problém, který se váže k zemi jejího původu. Měla se následně setkat se zcela neznámou ženou, která jí měla zajistit cestu pryč, možná až do Evropy. Žalobkyně však skončila v Libyi, kde byla údajně prodána do veřejného domu. Zde potkala další, zcela neznámou osobu muže, který žalobkyni měl zajistit cestu do Itálie a z ní se opět dostala s falešnými doklady a jízdenkou na vlak, a to opět od dalšího neznámého muže.
44. Žalovaný považuje žalobkyni za ekonomického migranta i proto, že před soudem (viz rozsudek Okresního soudu Plzeň - město ze dne 5. 8. 2019, č. j. 32 T 6/2019-102) vypověděla, že svou zemi původu opustila z ekonomických důvodů. Rovněž v průběhu citovaného řízení neinformovala příslušný soud o svém azylovém příběhu.
45. Žalovaný na závěr zopakoval, že doplnění žaloby ani náznakem nenabízí zpochybnění úvah a závěrů žalovaného rozhodnutí. Proto i nadále navrhoval, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

VII. Jednání soudu

46. Po zahájení jednání zástupkyně žalobkyně v podstatě zopakovala hlavní argumentaci vyplývající z podané žaloby, obsahu repliky doručené soudu dne 18. 11. 2020 i doplnění žaloby, které bylo soudu doručeno dne 25. 3. 2021, a dále odkázala na jejich písemné znění.
47. Pověřený pracovník žalovaného následně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, vyjádření k žalobě ze dne 23. 10. 2020, jakož i na repliku žalovaného ze dne 1. 4. 2021. K věci ničeho dalšího nedoplnil.
48. Žádná ze stran neměla další návrhy na doplnění dokazování.
49. V závěrečném návrhu zástupkyně žalobkyně odkázala na žalobní petit a navrhla, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil.
50. Pověřený pracovník žalovaného shrnul podstatu odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. To shledává zákonným, a proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

VIII. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

51. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s“). V přezkumném řízení krajský soud ověřil následující rozhodné skutečnosti, přičemž měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“*. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoli nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.
52. Žalobkyně podala dne 21. 5. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 24. 5. 2019 poskytla údaje k předmětné žádosti.
53. Konstatovala, že je státní příslušnicí Nigérie, národnosti Edo a hlásí se ke křesťanství. Je svobodná a bezdětná, bez politického přesvědčení. Naposledy ve vlasti žila v Benin City. Z Nigérie vycestovala v roce 2016 do Libye, kde zůstala 8 měsíců, aby poté po moři dorazila do Itálie, kde pobývala ve městě Bolzano. V červenci roku 2017 odjela vlakem do České republiky. Usídlila se v Plzni. Nevěděla, zda již nepožádala o mezinárodní ochranu v Itálii, jelikož jí v této zemi odebrali otisky prstů a na něco se jí dotazovali. Nemá žádné zdravotní obtíže, bolesti na hrudi, které měla v Nigérii, ustály. V Itálii byla několikrát v nemocnici, ale nevěděla proč. Žádost o mezinárodní ochranu podala z důvodu, že je v Nigérii těžký život. Ráda by legalizovala pobyt v České republice, jelikož jí v Nigérii dle jejího názoru hrozí sexuální zneužívání ze strany jejího strýce a s tím spojené

výhružky smrti z jeho strany. Měl jí rovněž zařídit potrat potomka. Žalobkyně měla poté žít u nějaké ženy, která jí zařídila vízum. Aktuálně této ženě dluží 20 tis. EUR. Se svými problémy se nemohla svěřit rodině, jelikož by jí neuvěřili.

54. Doplnující pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany se konal dne 6. 8. 2019. V jeho průběhu se žalobkyně zmiňovala o těžkém životě v rozvětvené rodině, o tom, že její rodiče jsou farmáři, a ona proto žila se svým strýcem, který slíbil, že se o ni dobře postará a poskytne jí patřičné vzdělání. Poté, co s ním začala žít, začal jí sexuálně zneužívat. Vyhrožoval jí, že o zneužívání nesmí nikomu říct. Žalobkyně následně otěhotněla a rozhodla se pro tajný potrat. Na noze má několik jizev. Jednu má z boje se strýcem a druhou získala v momentě, kdy na sebe převrhla lampu, která jí nohu spálila. Strýc jí nezajistil ani slibované vzdělání, proto se žalobkyně rozhodla odejít z domova. Zkontaktovala se s jednou ženou, která jí přislíbila vízum do Evropy za podmínky, že částku, za níž bude pořízeno, jí žalobkyně bude vracet s nějakým úrokem. Žalobkyně s tímto souhlasila. V dokumentech uvedla vyšší věk záměrně, to proto, aby mohla získat cestovní pas. Jelikož jí i tak byla dvakrát žádost o vízum zamítnuta, souhlasila s návrhem ženy, že odjede do Libye. Tam se ovšem dostala do ghettu a byla dvakrát prodána. Aby měla na jídlo, uchýlila se k tomu, že dělala to, co se jí řeklo. Byla umístěna do nevěstince. V Libyi žila asi 7-8 měsíců, dokud v nevěstinci nepotkala muže, který jí měl pomoci získat místo ve člunu plujícím do Itálie.
55. K období před útekem ze země dále doplnila, že u svého strýce začala žít, když jí bylo 16 let a od té doby jím byla i zneužívána. Měla ale možnost vycházet z jeho obydlí ven. Zprvu ji nenapadlo, že by od něj mohla utéci, neměla, komu se svěřit. Do školy chodila asi 3 až 4 roky, ale studium nedokončila – strýc za ně nezaplatil. Po útěku si přivydělávala prodejem vody. Právě v tu dobu potkala ženu, která ji oslovila a poté poskytla jídlo a bydlení. Bydlela u ní do svých asi 22 let. Stejná žena jí rovněž nabídla pomocnou ruku při cestě do Evropy. Žalobkyně se s ní měla dohodnout, že ve chvíli, kdy se do Evropy dostane, zaplatí ženě 20 tisíc EUR. Žena se zavázala zorganizovat cestu, o práci jí ničeho neměla říci. Neřekla žalobkyni ani to, kam do Evropy pojedje. Situace jejího odjezdu, a zejména poté, co se dozvěděla, že bude muset vycestovat přes Libyi, byla nepřehledná. Žalobkyně ani nepřemýšlela, že by se mohla stát obětí nucené prostituce, byť ženy z etnika Edo a konkrétně města Benin City jsou desítky let dopravovány do Evropy za účelem prostituce, jak doplnila pracovnice žalovaného. Život v Libyi nebyl dle jejího vyjádření snadný, žalobkyně žila v ghettu a poté byla v nevěstinci. V prostředí nevěstince potkala také muže, který si ji vzal k sobě domů a zařídil jí cestu do Evropy – konkrétně do Itálie. Po příjezdu do Bolzana kontaktovala žalobkyně věřitelku a ta jí řekla, aby začala částku splácet, neuvedla ovšem konkrétní podmínky, jak to má učinit. V Itálii měla rovněž potkat další osobu, která jí poskytla falešné doklady a dokumentaci. O tom, že by se mohlo jednat o falešné dokumenty, žalobkyně nepřemýšlela, měla radost, že může cestovat. Takto se dostala do České republiky, kde si našla práci v klubu – předváděla striptýz. Toto zaměstnání se rozhodla vykonávat dobrovolně, nikdo ji nenutil.
56. Žalobkyně konstatovala, že v zemi původu neměla žádné problémy se státními orgány a policií, občas je v kontaktu se svou rodinou (telefonicky). Žalobkyně závěrem uvedla, že chce být volná a získat normální práci.
57. Krajský soud dodává, že celá výpověď žalobkyně představuje několik stran protokolu. Proto nepovažuje za nutné ani možné, aby ji opisoval v úplnosti a v podrobnostech tak

odkazuje na obsah protokolů o výpovědi žalobkyně. Ostatně oběma stranám sporu je dobře znám.

58. Součástí správního spisu jsou rovněž žalovaným obstarané informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Nigérii. Konkrétně vycházel ze: Zprávy MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2019, vydané dne 11. 3. 2020, Informace MZV ČR, č. j. 112124-6/2020-LPTP ze dne 29. 5. 2020 Situace neúspěšných žadatelů po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dl. pobytu v zahraničí, Informace OAMP ze dne 19. 7. 2019 pomoc obětím násilí na ženách, útulky pro ženy a rozsudku Okresního soudu Plzeň - město ze dne 5. 8. 2019, č. j. 32 T 6/2019-102.
59. Žalobkyně využila možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí (ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu) a opatřila si kopie správního spisu. Poté bylo dne 29. 6. 2020 zasláno správnímu orgánu vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí ze strany zmocněnce žalobkyně – pověřené pracovnice OPU.
60. V tomto vyjádření se věnovala azylovému příběhu žalobkyně ve vztahu k sexuálnímu násilí a zotročení nejen v zemi původu, ale i během svého útěku do Evropy. Dle zmocněnkyně nešlo vyloučit, že byla nucena k prostituci i v České republice. Shrnuje obavy z návratu do vlasti, reakce rodiny, opětovného obchodování, strýce a věřitelky, které dluží 20 tis. EUR. Měla za to, že podklady pro vydání rozhodnutí nejsou dostatečné a požadovala, aby žalovaný shromáždil aktuální informace k lidskoprávní situaci v Nigérii, či možnostem návratu tzv. obchodovaných žen. Informace obsažené ve správním spisu nereflektovaly, vzhledem k individuálnímu případu žalobkyně, informace o obchodování nigerijských žen do Evropy. Doplnila další podkladové materiály (viz str. 67 správního spisu) a požádala, aby byl se žalobkyní proveden identifikační pohovor. K tomuto úkonu navrhla organizaci La Strada.
61. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci poté dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
62. Předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
63. Z obsahu žalobou napadeného rozhodnutí vyplynulo, že žalobkyně se považuje za tzv. zranitelnou osobu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. To proto, že se dle jejího názoru měla stát obětí obchodování s lidmi a měla být podrobena i jiným vážným formám psychického a sexuálního násilí. Má za to, že při návratu do země původu může čelit riziku opětovného obchodování s lidmi.
64. Žalovaný měl naopak za to, že žalobkyně nemá nárok na udělení žádné z forem mezinárodní ochrany ve smyslu zákona o azylu. Jádrem jeho argumentace byla především premisa nevěrohodné výpovědi žalobkyně (nebo alespoň její podstatné části). Ovšem, aniž by relevantním způsobem posouzení její věrohodnosti objasnil a vysvětlil.

65. Žalovaný dále naznal, že žalobkyně vycestovala ze země původu z ekonomických důvodů, přičemž v tomto směru odkazoval obzvláště na informace, které vyplynuly z řízení před Okresním soudem Plzeň - město, vedeného pod sp. zn. 32 T 6/2019.
66. Krajský soud má nicméně za to, že pohovory k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly v tomto směru zcela vágní pro úsudek o tom, že by se v případě žalobkyně mělo skutečně o ekonomického migranta jednat (k tomu viz dále). Rovněž podotýká, že nelze bez dalších vlastních zjištění žalovaného přejímat vyjádření, která uvede osoba podezřelá z trestného činu v řízení, které svým charakterem nezavdává důvod k tomu, aby zde v podrobnostech popisovala svůj azylový příběh. Je vždy na správním orgánu, aby, pokud jsou mu tyto informace známy, tyto vyhodnotil a relevantně posoudil, zda mohou být v dané věci zásadní a bude s nimi dále pracovat. Zpravidla přitom postupuje tak, že nechá účastníka řízení (žadatele o mezinárodní ochranu), aby se k nim vyjádřil.
67. Krajský soud konstatuje, že žalovaný si sice opatřil určité informace o zemi původu žalobkyně, které lze považovat za aktuální, nicméně zejména avizoval, že vycházel z jejích vyjádření. Krajský soud však naznal, že žalovaný žalobkyni podané informace selektoval na ty, které shledal jako věrohodné, a ty, které jím byly shledány spekulativními (viz str. 9 napadeného rozhodnutí). A to aniž by věrohodnost části informací a nevěrohodnost dalších skutečností řádně vyhodnotil a osvětlil. K určitým momentům se žalovaný nevyjádřil vůbec, nelze proto vůbec vyhodnotit, jak o nich usoudil (například ve vztahu k ženě, která žalobkyni pomohla vycestovat z vlasti a jejím motivům, či k pobytu žalobkyně v Libyi do okamžiku, kdy ji měl z nevěstince vykoupit jistý muž). Lze proto konstatovat, že žalovaný se nezabýval všemi skutečnostmi rozhodnými pro vydání rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75). Krajský soud proto nemohl jinak, než shledat napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Vycházel z toho, že konstatovat nepřezkoumatelnost lze za situace, kdy správní orgán nesplní povinnost řádně odůvodnit své rozhodnutí a vyjádřit právní názor k předmětné otázce jednoznačným a srozumitelným způsobem (srov. ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu). Tak tomu bylo i v případě žalobkyně.
68. Krajský soud upozorňuje, že obecným základem pro kvalifikované rozhodování ve věci je, aby správní orgán zjistil skutkový stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v tom rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (srov. ustanovení § 3 správního řádu). Jak bylo již předestřeno výše, této povinnosti však žalovaný nedostál.
69. Soud zároveň uznává, že azylový příběh žalobkyně je složitý a zaznamenal několik „dějových linek“, které spolu mohou, či nemusí vzájemně souviset. Je ovšem na správním orgánu, aby za situace, kdy shledá ve výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu určité nesrovnalosti, konfrontoval zejména jej a požadoval, aby se k věci a sporným bodům jeho výpovědi (i opětovně) vyjádřil.
70. Je na místě připomenout, že jedním ze znaků řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je důkazní nouze na straně žadatele, který běžně nemá k dispozici dostatečné podklady k tomu, aby zcela prokázal svůj azylový příběh. Věrohodná výpověď žadatele je proto zpravidla dostatečným důkazním prostředkem, kterým žadatel prokazuje pronásledování vlastní osoby (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57).

71. Hlavní povinností správního orgánu při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu je postupovat tak, aby žadateli umožnil v úplnosti předložit skutečné důvody, které jej k podání předmětné žádosti vedly (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74). Pokud má správní orgán ohledně předestřenému příběhu pochybnosti, je na něm, aby shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele zpochybňují. Zároveň platí, že pokud správní orgán zjistí ve výpovědi určité nesrovnalosti, musí mít žadatel možnost tyto nesrovnalosti vysvětlit (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007 – 55).
72. Jak dále konstatoval Nejvyšší správní soud: *„Rozhodnutí správního orgánu o tom, že se žadateli neuděluje mezinárodní ochrana dle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nemůže obstát, pokud správní orgán rezignuje na své základní povinnosti v řízení ve věci mezinárodní ochrany, tedy neprovede řádně pohovor s žadatelem tak, aby položené otázky důsledně směřovaly ke zjištění veškerých rozhodných skutečností a k prověření hodnověrnosti žadatelova azylového příběhu, neobstará si relevantní informace o zemi původu, které by byly specificky zaměřeny na azylový příběh žadatele a z něj vyplývající rozhodné skutkové otázky, a ani informace, které si obstará, řádně a objektivně nezhodnotí a s rozhodnými skutečnostmi k posouzení, zda žadatel naplňuje definici uprchlíka dle § 12 písm. b) zákona o azylu, či má nárok na udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, se řádně nevypořádá.“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. dubna 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 – 36).
73. Správní orgán provedl pohovor se žalobkyní dne 24. 5. 2019 a dne 6. 8. 2019 (jejich znění jsou založena na č. l. 6-7 a 12-22 správního spisu). Nadepsaný soud je toho názoru, že i přes to, že pohovor byl obsáhlý a žalobkyně byla dotazována přesně 4 hodiny, nijak ze správního spisu poté nevyplynulo, že by ji žalovaný jakkoli zpravil o tom, že její výpověď shledal natolik vnitřně rozpornou nebo nesouladnou se zprávami o zemi původu, že z toho vyvodí závěr o její nevěrohodnosti. Nadto nelze přehlédnout, že v závěru samotného pohovoru (tedy po více než třech hodinách intenzivní interakce) pokládala příslušná pracovnice žalovaného zcela návodné otázky, u nichž lze polemizovat o tom, zda měly žalobkyni záměrně znevěrohodnit, či ne. Žalobkyně totiž hned v úvodu pohovoru (dne 6. 8. 2019) vypověděla, že: *„potkala jednu ženu, a když jsem jí říkala, že chci odejít od rodiny, protože se o mě špatně starají, tak mi řekla, že mi může pomoci dostat se daleko od nich, dokonce možná i do Evropy.“* Důvod pro odchod ze země tedy nastínila ihned. To však nebránilo pověřené pracovníci v tom, aby se poté, co vyslechla celý azylový příběh, žalobkyně zeptala: *„Z jakého důvodu žádáte o udělení mezinárodní ochrany v České republice?“* Přičemž ta odpověděla: *„Jenom chci být svobodná a vést normální život.“* Na tuto odpověď pak zareagovala pověřená pracovnice zcela návodnou otázkou: *„Je tedy hlavním důvodem legalizace pobytu na území České republiky?“* Poté, co žalobkyně potvrdila, že by v České republice ráda legálně pracovala, naznal žalovaný bez dalšího, že jediným důvodem žádosti pro udělení mezinárodní ochrany žalobkyně je snaha o legalizaci jejího pobytu na území České republiky. Dlužno dodat, že žalobkyně na všechny předchozí otázky vždy věcně zareagovala a z protokolu není zřejmé, že by přesvědčení žalovaného o rozporu ve výpovědi přetrvávalo. Pokud tomu tak bylo, měl žalovaný provést se žalobkyní doplňující pohovor směřující právě k vyjasnění domnělých rozporů.
74. Pokud měl totiž žalovaný za to, že se události, které jí byly popsány, nestaly, nebo byly nějakým způsobem samy o sobě nevěrohodné, měl ty dle něho sporné informace

podrobit testu přiměřené pravděpodobnosti, který lze považovat za důkazní standard pro zkoumání strachu z pronásledování žadatele. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 8. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, vymezil, že: „Lze konstatovat, že žalovaný nemůže ze svého posuzování vyloučit tvrzené skutečnosti např. pouze proto, že nelze vyloučit jiný průběh událostí než ten předestřený žadatelem či že existuje alternativní vysvětlení pro určité skutečnosti, které je stejně pravděpodobné.“

75. Při hodnocení věrohodnosti žalobkyně bylo dále možno vycházet například z vnitřní konzistentnosti a přesvědčivosti výpovědi, z toho, nakolik je jí prezentovaný azylový příběh souladný s informacemi o zemi původu, či z její celkové věrohodnosti [srov. čl. 4 odst. 5 písm. c) a e) tzv. kvalifikační směrnice]. Samotná výpověď žalobkyně byla pro řízení o udělení mezinárodní ochrany zcela zásadní.
76. Jestliže žalovaný naopak naznal, že informace, které byly žalobkyní poskytnuty, postačují k vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, měl poté ovšem vycházet z dalších zásad, které s sebou nese azylové řízení. Jeho specifikem je přitom zásada, že v případě pochybností se postupuje ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu. Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo mohlo by s ohledem na postavení žadatele ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2018, č. j. 1 Azs 137/2018 – 50). Nelze tak opomenout fakt, že řízení o udělení mezinárodní ochrany je specifické právě tím, že je často zapotřebí rozhodovat za situace důkazní nouze, avšak nesprávné rozhodnutí by mělo pro žadatele o mezinárodní ochranu obzvláště závažné důsledky.
77. Za situace, kdy žalovaný zároveň opřel negativní rozhodnutí v dané věci z podstatné části o závěr, že výpověď žalobkyně je nevěrohodná, hodnotí soud výše popsané procesní vady jako závažné. Za těchto okolností nesmí být jakákoli pochybnost o tom, co přesně žalovaný shledal za věrohodné a proč, a současně, co věrohodným neshledal. Své závěry musí vždy přezkoumatelně odůvodnit.
78. Ve vztahu ke shora uvedenému soud upozorňuje, že žalovaný na str. 9 napadeného rozhodnutí poukazoval ve vztahu k nevěrohodnosti žalobkyně na informace, které ta poskytla k její cestě z Nigérie do Itálie. Byť tedy avizoval pochybnosti k celému útěku, věcně se věnoval pouze období jejího pobytu v Libyi. Nelze tak naznat, že by žalovaný zpochybňoval i skutkový stav, který žalobkyně předestřela ve vztahu k situaci v Nigérii a samotný útěk z vlasti, ke kterému jí dopomohla neznámá žena. Právě tento moment je ale pro posuzování předmětné věci klíčový. Pokud v tomto směru žalovaný naznal nejasnosti, nebo účelovost jejího jednání, měl žalobkyni znovu konfrontovat. Soud má za to, že kdyby žalovaný dostal svým procesním povinností a umožnil žalobkyni reagovat na jím spatřované nesrovnalosti ve výpovědi ještě před vydáním rozhodnutí, je pravděpodobné, že by mu poskytla relevantní množství informací k tomu, aby mohl o věci erudovaně rozhodnout.
79. Nadepsaný soud dále považuje za vhodné, s ohledem na průběh dalšího správního řízení ve věci, sdělit, že všechny své závěry uvedené shora vztahuje nejen k posuzování podmínek pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, ale i podmínek pro udělení

doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. Dlužno dodat, že ohledně neudělení azylu dle § 13, § 14 a § 14 b) zákona o azylu žalobkyně vůči napadenému rozhodnutí žalovaného žádné výtky nevznesla.

80. Krajský soud se ztotožňuje se žalovaným v tom, že ten disponuje celou škálou odborníků, kteří mají schopnosti pohovor se žalobkyní provést. Není nutné, aby se bez využití této možnosti hned obracel na organizaci La Strada či jiný obdobný subjekt, a to i z toho důvodu, že aktuálně je třeba postavit v první řadě na jisto zejména to, zda je žalobkyně skutečně důvěryhodná a tyto své závěry přezkoumatelně odůvodnit.
81. Až posléze je na místě vyhodnotit otázku, zda lze z jejího azylového příběhu naznat, že se mohla skutečně stát obětí obchodování s lidmi, případně, jaký vliv by tato skutečnost měla na celou projednávanou věc. V tomto duchu je pak také třeba zvažovat, jaké podklady pro vydání rozhodnutí jsou skutečně přílehlavé k individuálnímu azylovému příběhu žalobkyně a které nikoliv. Žalovaný by vždy měl mít na paměti, že i podklady, které shromáždí k dané věci sám, musí být nejen aktuální ve vztahu k projednávané věci, ale korespondovat rovněž s požadavky, které jsou kladeny tzv. kvalifikační směrnici. Konkrétně s jejím čl. 8 odst. 2, který stanovuje, že: *„Při posuzování otázky, zda nemá žadatel opodstatněný důvod se obávat pronásledování ani mu nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy či zda má v části země původu přístup k ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu v souladu s odstavcem 1, přihlížejí členské státy při rozhodování o žádosti k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žadatele v souladu s článkem 4. Členské státy proto zajistí, aby z příslušných zdrojů, jako je úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu, získávaly přesné a aktuální informace.“* Jen při zohlednění všech těchto aspektů lze hodnotit rozhodnutí ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně jako bezvadné.
82. Nadepsaný soud shrnuje, že zásadním předpokladem k tomu, aby správní orgán (potažmo správní soud) mohl zodpovědně posoudit, zda je v tom kterém případě žádosti o mezinárodní ochranu standard uvedeného institutu naplněn či nikoliv, je úplné zjištění skutkového stavu věci ve smyslu § 3 správního řádu. Jak bylo uvedeno shora, krajský soud je toho názoru, že právě této svojí povinnosti žalovaný v posuzované věci nedostál, neboť učinil kategorický závěr o tom, že žalobkyni nesvědčí nárok na udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu a pot. tzv. doplňkové ochrany, aniž by se v potřebné míře zabýval všemi okolnostmi, které žalobkyni k opuštění země vedly. A to pouze s ohledem na to, že určité jednotlivé pasáže její výpovědi shledal jako nevěrohodné. Z kusých informací dále (bez dalšího odůvodnění) naznal, že hlavním důvodem odchodu žalobkyně z vlasti byly ekonomické důvody. Se svými závěry žalobkyni nadto nijak nekonfrontoval.
83. Krajskému soudu tak nezbylo, než žalobou napadené rozhodnutí zrušit pro vady řízení spočívající jednak v jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), jednak v tom, že skutkový stav ohledně některých aspektů posuzované věci, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nebyl zjištěn v úplnosti. Současně vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž bude žalovaný právními názory vyslovenými krajským soudem v tomto rozsudku vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
84. Aby mohl žalovaný dospět k nepochybnému závěru, že žalobkyně nesplňuje požadavky pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu, je na místě, aby v dalším řízení

odstranil nedostatky, které mu tímto rozsudkem krajský soud vytkl. Adekvátně posoudí otázku domnělé nevěrohodnosti žalobkyně, přičemž za tím účelem znovu vyslechně žalobkyni a vysvětlí jí, které pasáže jejích původních výpovědí shledal jako sporné a nevěrohodné a z jakých důvodů. Vhodným způsobem dále zjistí, jaký byl skutečný motiv žalobkyně k odchodu z vlasti a dle těchto informací bude následně pokračovat v řízení.

85. Ve světle doplněných výpovědí žalobkyně posoudí žalovaný, zda žalobkyni nelze považovat za osobu zranitelnou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu z důvodů, které žalobkyně v žalobě namítala. Odpovědi na tuto otázku přizpůsobí i další postup ve věci. Obstará eventuálně rovněž dostatek aktuálních podkladů o zemi jejího původu a žalobkyni s těmito informacemi řádně seznámí. Bude dbát na nároky, které na něj klade nejen zákon o azylu, ale i tzv. kvalifikační směrnice. Bude postupovat tak, aby skutečně dostatečně zjistil skutkový stav věci.
86. Na základě takto dostatečně zjištěného skutkového stavu věci pak žalovaný opětovně posoudí důvodnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany a své právní závěry odůvodní přezkoumatelným způsobem splňujícím kritéria vymezená v § 68 odst. 3 správního řádu.

IX. Náklady řízení

87. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Pokud jde o náhradu nákladů řízení žalobkyně, jakožto úspěšné účastnice řízení, krajský soud konstatuje, že její vyúčtování nákladů řízení (jízdné vlakem na jednání soudu na trase Praha – Hradec Králové a zpět) se dostalo do dispoziční sféry rozhodujícího soudce až po vyhlášení rozsudku. Proto nemohl rozhodnout jinak, než jak je uvedeno ve výroku II. rozsudku.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 20. dubna 2021

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení: R. V.